

Resolution från Sverigefinländarnas delegations plenum

Förebygg sverigefinsk kulturkris: Språkcentrens finansiering måste garanteras i regeringens höstbudget

Sverigefinländarnas delegations plenum, som hölls i Stockholm den 27–28 april, uttrycker sin oro för framtiden för den sverigefinska kulturen och det finska språket i Sverige. Finansieringen av kulturinstitutioner, som är centrala för sverigefinnarna, ligger i vågskålen. Plenarsessionen vill därför lyfta fram det akuta behovet av att säkerställa tillräcklig finansiering för språkvitalisering, kulturspridning och resursbiblioteksverksamhet i regeringen kommande höstbudget.

Finansiering av Isofs nationella språkcentrum från år 2025

Det treåriga uppdraget att driva språkcentrum för nationella minoritetsspråken vid Institutet för språk och folkminnen (Isof) upphör den 31 december 2024. Dessa språkcentrum för finska, meänkieli, romani chib och jiddisch, som haft årliga anslag på cirka 30 miljoner kronor, riskerar därmed att läggas ned vid årsskiftet 2024/2025. Isof har inlett förhandlingar med de fackliga organisationerna och förvarnat sin personal om eventuella uppsägningar. Detta är oroväckande, eftersom språkrevitalisering är ett långsiktigt arbete som kräver mer tid än tre år, och språkcentrumens arbete har bara börjat. Isof:s språkcentrum spelar en betydande roll för att synliggöra och revitalisera de nationella minoritetsspråken, och deras finansiering bör permanentas. **Tillräckliga medel för de nationella språkcentrumen vid Isof bör därmed ingå i statens höstbudget så att språkcentrumen kan fortsätta sitt viktiga arbete.**

Fortsatt finansiering av Finlandsinstitutets kulturspridning

Finlandsinstitutet i Stockholm har i uppdrag att främja finländsk film, litteratur och kultur. Ett bidrag på två miljoner kronor/år har möjliggjort distribution av finländsk film samt författar- och barnteaterturnéer. Inom ramen för projektet ”Ny finsk film” visades under 2023 finska filmer på ett 80-tal platser runt om i Sverige, totalt 315 filmvisningar. Dessa ambulerande kulturtjänster har spelat en betydande roll för att säkerställa tillgången till finskspråkig, finländsk och sverigefinsk kultur för den nationella minoriteten i hela landet, särskilt vad gäller barnfilmer. Om finansieringen inte fortsätter upphör verksamheten vid nästa årsskifte. **Tillräckliga medel för fortsatt verksamhet måste ingå i statens höstbudget så att framtiden för detta viktiga kulturutbud kan tryggas.**

Finlandsinstitutets bibliotek

Den lokala och nationella finansieringen av Finlandsinstitutets bibliotek i Stockholm har minskat kraftigt och bibliotekets framtid är därmed osäker. Om den lokala biblioteksverksamheten, som i första hand är riktad till sverigefinnarna i Stockholmsregionen, upphör så hotas också framtiden för resursbiblioteket och

därmed den rådgivning som biblioteket försett hela den svenska bibliotekssektorn med.

Efterfrågan på bibliotekstjänster har vuxit. Sverigefinnarna är en stor nationell minoritet som behöver tillgång till böcker på sitt eget språk. Kungliga biblioteket (KB) har bedömt att, även om resursbibliotekens medelstilldelning bör baseras på efterfrågan, kan detta inte ske inom ramen för nuvarande finansiering. KB har föreslagit att det finska resursbiblioteket ska upphöra med en del av sina tjänster, till exempel de bokpaket som läsecirklar i hela landet haft tillgång till, med hänvisning till bibliotekets ekonomiska situation. **Anslaget till KB för uppdraget med de nationella resursbiblioteken, som är 10 miljoner kronor, bör höjas så att det är möjligt för resursbibliotek med hög efterfrågan att få tillräckliga medel för sin verksamhet.**

Kulturtjänster, tillgängliga för sverigefinländare i alla åldrar och i hela landet, är av avgörande betydelse för att upprätthålla den sverigefinska nationella minoritetens språkliga och kulturella identitet. De nationella kulturinstitutionerna skapar kontinuitet för arbetet med de nationella minoriteterna. Enligt Bibliotekslagen ska det allmänna biblioteksväsendet ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna (5 §). Barn och unga bör garanteras ett kulturutbud på sitt modersmål, enligt FN:s barnkonvention (30 §). Europarådets expertgrupp har i sin senaste rapport berömt den svenska regeringens insatser för språkrevitalisering och för betoningen av minoritetskulturen. Det vore såväl olämpligt som orimligt om dessa processer, som just påbörjats, nu skulle upphöra.

Sverigefinnarna är till antalet den största nationella minoriteten i Sverige och Norden, uppskattningsvis över 700 000 personer. Sverigefinländarnas delegation har i 24 år tillsammans med sina medlemsorganisationer arbetat för att öka den sverigefinska nationella minoritetens synlighet och rättigheter, samt med att sprida information om sverigefinländare.

Tillsammans med sina numera 22 medlemsorganisationer, som finns över hela landet, fortsätter delegationen sitt viktiga påverkansarbete. Vi för en diskussion om minoritetsfrågor och sprider information om sverigefinländarnas rättigheter.

Godkänd vid Sverigefinländarnas delegations plenum den 28:e april 2024 i Stockholm.
